

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою
КЗСОР «Конотопська
спеціальна школа»
Протокол
від _____ № _____

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор КЗСОР «Конотопська
спеціальна школа
_____ Петро ДРИГА
« » _____ 2022 рік

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

КЗСОР «КОНОТОПСЬКА СПЕЦІАЛЬНА ШКОЛА»

II РІВЕНЬ

(6-10 класи)

1. Вступна частина

Освітня програма 6-10 класів спеціальної школи розроблена відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами» (зі змінами, накази МОН від 26.07.2018 №815, від 10.06.2019 № 808).

Освітня програма 5 – 10-х класів спеціальної школи (далі - Освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями (вихованцями) обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової загальної середньої освіти (далі - Державний стандарт). Освітня програма визначає загальний обсяг навчального навантаження, який поданий у рамках навчального плану, відповідно до особливостей психофізичного розвитку дітей з порушеннями зору.

Головними завданнями спеціальної школи є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту (забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на здобуття певного освітнього рівня загальної середньої освіти шляхом спеціально організованого освітнього процесу в комплексі з корекційно-розвитковою роботою та медичною реабілітацією);
- забезпечення у процесі освіти системного кваліфікованого психолого-педагогічного супроводу з урахуванням стану здоров'я, особливостей психофізичного розвитку учнів;
- розвиток природних здібностей і обдарувань, творчого мислення учнів, здійснення їх допрофесійної та професійної підготовки, формування соціально - створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство;
- сприяння засвоєнню учнями норм громадянської етики та загальнолюдської моралі, міжособистісного спілкування, основ гігієни та здорового способу життя, початкових трудових умінь і навичок;
- сприяння всебічному розвитку дітей;
- забезпечення під час освітнього процесу системного кваліфікованого психолого-педагогічного (тифлопедагогічного) супроводу з урахуванням стану здоров'я (стану зору), можливостей психофізичного розвитку здобувачів освіти;
- запровадження педагогіки партнерства, надання консультативно-методичної допомоги батькам (іншим законним представникам) з метою забезпечення їх активної участі в комплексній освітній, корекційно-розвитковій роботі.

2. Загальний обсяг навчального навантаження, відповідно до особливостей психофізичного розвитку дітей з порушення зору складає на рік: для 6-х класів – 980 годин/навчальний рік; для 7-х – 1050 годин/навчальний рік; для 8-ого, 9-ого, 10-ого класів – 1120 годин/навчальний рік. Державний стандарт базової загальної середньої освіти складається з семи освітніх галузей «Мови і літератури»,

«математики», «природознавство», «Суспільствознавство», «Мистецтво», «Технології», «Основи здоров'я і фізична культура».

Навчальний план обов'язково включає години корекційно-розвиткових занять, зміст яких зумовлений особливостями психофізичного розвитку здобувачів освіти і реалізується через курси: «Соціально-побутове орієнтування», «Розвиток мовлення», «Ритміка», «Лікувальна фізкультура».

Варіативна складова використовується на підсилення предметів інваріативної складової, а саме на індивідуальні заняття та консультації, що створює простір для задоволення освітніх потреб здобувачів, вирівнювання їх досягнень в умовах дистанційного навчання.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу за 5-ти денним навчальним тижнем.

Години варіативної складової спеціальної школи використано на індивідуальні заняття. При цьому завданнями педагогів є врахування індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з тяжкими порушеннями зору та створення відповідних умов для засвоєння програмового матеріалу, пропонованого для учнів закладів загальної середньої освіти.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей всіх здобувачів освіти, а саме:

з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання та розпізнавати проблему; робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас. Ставлення: розуміння чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Спілкування іноземними мовами (англійською мовою)	Уміння: (самостійно або за допомогою) здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух, зміст автентичних текстів; читати та розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово, за допомогою засобів електронного спілкування.

		Ставлення: оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії (у тому числі альтернативні засоби спілкування) відповідно до різних потреб. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язання математичних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища та процеси; користуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: (самостійно та за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задач; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язання математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: (самостійно та за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні

		знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: (самостійно та за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди - це особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; повага до прав людини. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог (в тому числі за допомогою української жестової мови, альтернативних засобів спілкування), національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування та взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.

		Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: (самостійно та за допомогою) аналізувати та оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ошадне, бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

В спеціальній школі наскрізні лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних життєвих ситуаціях. Тому навчання з наскрізними лініями реалізується насамперед через організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання. Виходячи із наскрізних тем при вивченні будь якого предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального громадянина, що розуміє принципи та механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежного

	від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів транспортних засобів).
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Навчальний план для 6-10 класів на 2022/2023 новий навчальний рік складено відповідно листа Міністерства освіти і науки України від 06.09.2022 №1/10258-22 «Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022/2023 навчальному році» та від 19.08.2022 №1/9530 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році».

Освітня програма для учнів 6-10 класів ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів, що реалізовані в освітніх галузях і відображені в результативних складових змісту повної загальної середньої освіти.

У змісті всіх освітніх програм послідовно впроваджено компетентнісний підхід, який відповідає стратегічному напрямку розвитку освіти в контексті положень Концепції «Нова українська школа» та показано особливості запровадження наскрізних змістовних ліній «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність», які відображають провідні соціально й особистісно значущі ідеї, що послідовно розкриваються у процесі навчання й виховання.

Наскрізна лінія «Екологічна безпека і сталий розвиток» підсилює формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості: збереження, захист довкілля й усвідомлення сталого його розвитку, готовність брати участь у вирішенні питань навколишнього середовища і розвитку суспільства.

Наскрізна лінія «Громадянська відповідальність» забезпечує розвиток соціальної й громадянської компетентностей, розкриває суть поняття «відповідальний громадянин», визначає вектори його діяльності.

Реалізації здоров'язбережувальної ключової компетентності сприяє наскрізна лінія «Здоров'я і безпека», орієнтуючи на формування учня як духовно, емоційно, соціально й фізично повноцінного громадянина, що

дотримується здорового способу життя, активно долучається до облаштування безпечного для життя й діяльності середовища.

Метою наскрізної лінії «Підприємливість і фінансова грамотність» є навчання молодого покоління українців ощадливості, раціонального використання коштів, планування витрат, стимулювання лідерських ініціатив, прагнення успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі.

Наскрізнi змістові лінії спільні для всіх початкових предметів, є засобом інтегрування навчального змісту, вони корелюються з окремими ключовими компетентностями і сприяють формуванню ціннісних і світоглядних орієнтацій учня, що визначають його поведінку в життєвих ситуаціях. Упровадження наскрізних змістових ліній у навчальний предмет передбачає розв'язування завдань реального змісту, виконання міжпредметних навчальних проектів, роботу з різними джерелами інформації.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах						
		6	7	8-А	8-Б	9	10	Разом
Мови і літератури	Українська мова	4	4	3	3	3	3	20
	Українська література	2	2	2	2	2	2	12
	Англійська мова	3	3	3	3	3	3	18
	Зарубіжна література	1	1	1	1	1	1	6
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1	1	1	6
	Всесвітня історія	1	1	1	1	1	1	6
	Основи правознавства	-	-	-	-	1	1	2
Математика	Математика	4	-	-	-	-	-	4
	Алгебра	-	2	2	2	2	2	10
	Геометрія	-	2	2	2	2	2	10
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-	-	-	
	Біологія	1	2	2	2	2	2	11
	Географія	2	1	2	2	2	1	10
	Фізика	-	2	2	2	2	2	10
	Хімія	-	1	2	2	2	2	9
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	-	-	-	-	2
	Образотворче мистецтво	1	1	-	-	-	-	2
	Художня культура/мистецтво	-	-	1	1	1	1	4
Технології	Трудове навчання	2+2	1+1	2+2	2+2	2+2	2+2	11+11
	Інформатика	1	1	1	1	1	2	7
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	6
	Фізична культура	2*	2*	2*	2*	2*	2*	12*
Разом		27+2	29+1	30+2	30+2	31+2	31+2	178+11
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2*	2*	2*	2*	2*	-	10*

	Ритміка	1*	1*	1*	1*	1*	1*	6*
	Розвиток мовлення	2*	2*	1*	1*	1*	1*	8*
	Лікувальна фізкультура	1*	1*	1*	1*	1*	1*	6*
Разом		6*	6*	5*	5*	5*	3*	30*
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	Індивідуальні заняття	1	2	2	2	1	1	9
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		27	29	30	30	31	31	
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		36	38	39	39	39	37	228
За типовим навчальним планом годин 217: 11 годин на поділ класів по підгрупах (трудове навчання – 6, 7, 8-А, 8-Б, 9, 10)								

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не перевищує загально річну кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної типовим навчальним планом, з дотриманням гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Вони охоплюють інваріативну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх спеціальних закладів загальної середньої освіти, у яких навчаються діти з особливими освітніми потребами незалежно від їх підпорядкування, видів і форм власності, та варіативну складову, якою передбачені додаткові години на вивчення предметів інваріативної складової, курсів за вибором, факультативні, індивідуальні та групові заняття.

Державний стандарт базової середньої освіти складається з семи освітніх галузей «Мови і літератури», «Математики», «Природознавство», «Суспільствознавство», «Мистецтво», «Технології», «Основи здоров'я і фізична культура».

3. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей з порушеннями зору, їхніх особливих освітніх потреб.

У рамках академічної свободи основними формами організації освітнього процесу є різні типи навчальних занять, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, які вчитель організовує у межах уроку або в позаурочний час. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи

водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти (очна, дистанційна, змішана, домашня, екстернат). За потреби спеціальна школа може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та його батьками, схвалюється педагогічною радою, затверджується директором та підписується батьками.

4. Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтовано на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня/учениці.

Учитель може обрати і погодити з батьками учнів форму зворотного зв'язку, системно проводиться роз'яснювальна робота з батьками щодо особливостей оцінювання результатів навчання учня та процесу їх досягнення, що сприятиме спрямуванню оцінювання на розвиток дитини, а не на навчання заради оцінки.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог навчальних програм із застосуванням основних форм та способів:

усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);

письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);

цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);

практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

5. Програми з корекційно-розвиткової роботи

Програми з корекційно-розвиткової роботи визначають напрями корекційно-розвиткової роботи, їх відповідне змістовне наповнення, яке спрямоване на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів з порушеннями зору:

1. **«Корекція розвитку»** (корекція пізнавальної сфери). Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором. Сулейманова Ю. В. (програма за вибором вчителя в залежності від психофізичних особливостей учнів).

2. **«Корекція розвитку»** (корекція емоційно-вольової сфери). Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором. Гудим І. М., Костенко Т. М., Довгопола К. С. (програма за вибором вчителя в залежності від психофізичних особливостей учнів).

3. **«Розвиток мовлення».** Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором. Скринникова С. В., Соляник Л. Д.

4. **«Соціально-побутове орієнтування».** Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором. Легкий О. М.

5. **«Орієнтування в просторі».** Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчого, 1-4 класів спеціальних

загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором. Кондратенко С. В., Гошовський В. І.

6. «Лікувальна фізична культура». Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором. Шеремет Б. Г.

7. «Ритміка». Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором. Бондаренко Ю. А.

8. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Орієнтування в просторі» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей (Кондратенко С. В., Гошковський В. І.).

9. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором (Легкий О., Якимів О., Галів В.).

10. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура (Ритміка)» для 5-6 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором (Шеремет Б. Г., Начинова О. В., Дашковська А. В., Міхеєва Н. І.).

11. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором (Христоева Н. В., Масютіна Л. І., Воробйова М. О., Гудим І. М.).

12. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Просторове орієнтування» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями зору (для сліпих дітей) (автор: Кондратенко С.В.).

13. Програма з корекційно-розвиткової роботи для дітей з порушеннями зору (сліпих та зі зниженим зором) для 1-4 класів: «Корекція розвитку: розвиток емоційно-вольової сфери» (автор: Гудим І.М., Костенко Т.М., Довгопола К.С.).

14. Програма з корекційно-розвиткової роботи для дітей з порушеннями зору (сліпих та зі зниженим зором) для 1-4 класів: «Корекція розвитку: соціально-побутове орієнтування» (автор Легкий О.М.).

Корекційно-розвиткову роботу проводять фахівці, які здобули відповідний ступень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) у галузі знань:

01 освіта/Педагогіка за спеціальностями: 013 Початкова освіта, 016 Спеціальна освіта, 017 Фізична культура і спорт;

02 Культура і мистецтво: 024 Хореографія, 025 Музичне мистецтво;

05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю: 053 Психологія;

22 Охорона здоров'я за спеціальністю: 227 Фізична терапія, ерготерапії та/або фахівці, що мають професійну кваліфікацію: 2229.2

Ерготерапевт, лікар з лікувальної фізкультури, 2229.2 Лікар з лікувальної фізкультури та спортивної медицини, 2331. Вчителі початкової школи, 2340. Вчитель з корекційної освіти, 2340. Вчитель-дефектолог, 2340. Вчитель-логопед, 2340. Вчитель-реабілітолог, 2445.2. Практичний психолог, 2445.2. Психолог, 3226 Інструктор з трудової адаптації, 3226 Інструктор з трудової терапії, 3226. Фахівець з фізичної реабілітації.

6. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, типовій освітній програмі початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, що підтверджено відповідним документом.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання впродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом директора створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 року №8 (у редакції наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 №995), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.02.2016 за №184/28314.

7. Особливості освітнього процесу

Освітній процес у спеціальній школі здійснюється з урахуванням особливостей психофізичного розвитку учнів (вихованців) з різними порушеннями зору. Освітня програма передбачає корекційно-розвитковий складник. Корекційно-розвиткові заняття проводяться у другій половині дня педагогічними працівниками, які мають відповідну педагогічну освіту.

Спеціальна школа може використовувати типові або інші освітні програми, затверджені відповідно до [Закону України](#) «Про загальну середню освіту».

Освітній процес у спеціальній школі організовується відповідно до листа міністерства освіти і науки України від 22.07.2020 № 1/9-394 «Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2020/2021 навчальному році».

У разі потреби спеціальна школа може визначати індивідуальну освітню траєкторію учня (вихованця) за розробленим педагогічними працівниками та

затвердженим педагогічною радою індивідуальним навчальним планом на підставі письмової заяви одного з батьків або інших законних представників.

Домашні завдання у першому циклі початкової школи (1-2 класи) не задаються. Письмові домашні завдання у другому циклі початкової школи (3-4 класи) не є обов'язковими.

Домашні завдання у 5-10 класах задаються з урахуванням особливостей психофізичного розвитку учнів (вихованців) та педагогічних і санітарно-гігієнічних вимог (не більше 1 год 30 хв.). Зміст, обсяг і форма виконання домашніх завдань визначаються вчителем.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за 12 бальною шкалою. Змістом вимог до оцінювання є виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів, які структуровані у навчальних програмах, за предметами. У 1-3-их класах застосовується формувальне оцінювання, яке здійснюється шляхом: постійного педагогічного спостереження, застосування різних прийомів отримання зворотнього зв'язку, визначення динаміки нарощування якісних показників результатів навчання, поточного аналізу, самооцінювання, співбесід з батьками. Оцінювання особистих досягнень учня відбувається вербально відповідно до шкали оцінювання у свідоцтві досягнень. Учні 4, 10 класів спеціальної школи проходять державну підсумкову атестацію відповідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.12.2018 № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки України від 18.02.2019 № 221, від 19.02.2019 № 246), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.01.2019 № 8/32979. Оцінювання навчальних досягнень учнів з тяжкими порушеннями зору здійснюється за критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти», зі змінами затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України №1009 від 19.08.2016 «Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи».

8. Особливості корекційно-розвиткової роботи

Основними завданнями корекційно-розвиткової роботи є:

1. Подолання вторинних порушень пізнавальної, орієнтувальної діяльності, мовлення, фізичного розвитку.

2. Компенсація та корекція порушень розвитку шляхом психолого-педагогічних (мовних, ігрових, музичних та ін.), лікувальних (медикаментозної, масажу, лікувальної фізкультури, фізіотерапії, психотерапії та ін.) методик з максимальним використанням засобів індивідуальної корекції.

3. Надання допомоги для засвоєння системи знань, умінь і навичок в обсязі, визначеному [Державним стандартом освіти](#), повноцінного розвитку особистості дитини, її пізнавальних і творчих здібностей.

4. Адаптація навчально-розвивального середовища до пізнавальних можливостей дітей з порушеннями зору для опанування ключових життєвих компетентностей.

5. Розвиток слухового, дотикового, зорового, кінестетичного сприймання ознак та властивостей оточуючого світу.

6. Формування уявлень про предмети, які наповнюють оточуючий простір.

7. Орієнтування у замкненому та вільному просторі.

8. Розвиток особистісної, емоційно-вольової сфери та комунікативних навичок.

9. Накопичення необхідного досвіду самостійної життєдіяльності.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: орієнтування в просторі, розвиток мовлення, корекція розвитку, соціально-побутове орієнтування, лікувальна фізкультура, ритміка.

Медичні і педагогічні працівники здійснюють постійні спостереження за учнями (вихованцями). Результати таких спостережень обговорюються на засіданнях психолого-педагогічного консилиуму з метою уточнення змісту, форм і методів навчання, застосування індивідуального підходу до учня (вихованця).

Медичні працівники проводять просвітницьку роботу серед учнів (вихованців) з питань дотримання охоронного зорового режиму, правил особистої гігієни, здорового способу життя.

Освітній процес в спеціальній школі направлений на формування соціально-трудової компетенції, що передбачає оволодіння учнями трудових умінь та навичок, які забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ професійно-трудової діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності.

Особлива увага приділяється визначенню оптимальних можливостей практичного використання зорових функцій кожним учнем (вихованцем), особливостей зорового сприймання наочно-дидактичного матеріалу шляхом проведення спеціальних занять з розвитку зорового сприймання, набуття зорового досвіду, дозування зорового та фізичного навантажень, підбору оптимальної оптичної (луп, електронних збільшувачів тощо) та неоптичної (лінеатур, спеціальних зошитів, контрольних тестів з друкованою основою тощо) корекції, використання комплексів вправ зорової гімнастики та проведенню індивідуальних занять з орієнтування в просторі.

№	Форми роботи	Особливості організації
1	Розвиток мовлення	Визначення порушень мовленнєвого розвитку та механізмів їх виникнення, подолання мовленнєвих порушень з опорою на найбільш збережені компоненти мовленнєвої та пізнавальної діяльності, попередження появ вторинних порушень мовленнєвої та пізнавальної діяльності, формування здатності здійснювати комунікацію у різних сферах спілкування. Заняття проводяться в сучасному логопедичному кабінеті із використання комп'ютерних технологій та

		елементів логоритміки. Відповідно до специфіки мовленнєвих порушень заняття проводяться індивідуально та з групою учнів з урахуванням порушень мовлення: 1-2 класи – 2 години на тиждень (8 індивідуальних занять); 3-4 класи – 3 години на тиждень (6 індивідуальних занять); 5-7 класи – 2 години на тиждень (4 індивідуальних занять); 8-10 класи – 1 година на тиждень (4 індивідуальних занять).
2	Соціально-побутове орієнтування	Заняття спрямовані на соціальну адаптацію учнів, на підготовку їх до самостійного життя, на формування у дітей життєво необхідних побутових вмінь і навичок, професійній адаптації, самореалізації. Заняття проводяться в спеціально обладнаному кабінеті соціально-побутового орієнтування (групові). 1-2 класи – 2 години на тиждень (групові заняття); 3-4 класи – 3 години на тиждень (групові заняття); 5-9 класи – 2 години на тиждень (групові заняття).
3	Корекція розвитку (розвиток зорового сприймання)	Опанування компенсаторними навичками і способами діяльності, використовуючи наявні знання, уміння, навички набуття самостійності та життєво важливих компетенцій для успішної подальшої інтеграції в соціум. Організація процесу подолання або послаблення порушень психічного і фізичного розвитку, обумовлених зоровою недостатністю. Заняття проводяться в спеціально обладнаному кабінеті тифлопедагогом (індивідуальні та в групі до 3 дітей). 1 клас - 3 години на тиждень; 2-4 класи – 4 години на тиждень.
4	Орієнтування в просторі	1-2 класи – 2 години на тиждень (індивідуальні заняття).
5	Ритміка	Заняття сприяють гармонійному розвитку дітей, їх музичного слуху та музичної пам'яті, виразності рухів, формуванню правильної постави; вчить через рухи виражати характер музичного твору. Заняття проводяться в кабінеті ритміки (групові). 1-10 класи – 1 година на тиждень.
6	Лікувальна фізкультура	Заняття з ЛФК спрямовані не тільки на корекцію вторинних відхилень у фізичному розвитку і руховій підготовленості дитини, але й по можливості на відновлення первинних порушень зору, підвищення

		функціонального стану серцево-судинної, дихальної, опорно-рухової та інших систем, рівня здоров'я в цілому та розвиток компенсуючи[функцій сенсорної системи організму дитини з порушеннями зору. Заняття проводяться в сучасному кабінеті ЛФК (індивідуальні та групові до 4 дітей). 1-4 класи – 2 години на тиждень (індивідуальні та групові заняття) 5-10 класи – 1 година на тиждень (індивідуальні заняття).
7	Адаптивна фізична культура та альтернативна комунікація	Для дітей з спектром аутичного розладу. 2 клас – 2 години на тиждень (індивідуальні заняття).
8	Психомоторний та сенсорний розвиток	Для дітей з тяжким перебігом порушень зору. 2 клас – 2 години на тиждень (індивідуальні заняття).
9	Трудове навчання	1-4 класи (технології та дизайн) – 1 година на тиждень; 5-6, 8-10 класи – 2 години на тиждень; 7 клас – 1 година на тиждень.
10	Предметно-практичне навчання	Для дітей з тяжкими порушеннями (порушення інтелекту у поєднанні з порушеннями зору). 2 клас – 1 година на тиждень (індивідуальні заняття).
11	Фізичне виховання	Проводяться уроки на свіжому повітрі, або у спортивному залі. Характер навантаження з урахуванням стану на групи здоров'я: 1-2 класи – 3 години на тиждень; 3-10 класи – 2 години на тиждень.
12	Здоров'язбережувальна галузь (з використанням Абетки харчування)	1-2 класи – Я досліджую світ – 3 години на тиждень 3-10 класи – Основи здоров'я – 1 година на тиждень.
13	Ранкова гімнастика (впровадження елементів дитячої йоги)	Упродовж року проводиться на свіжому повітрі або в спальних кімнатах. Комплекс містить вправи для корекції постави, профілактики плоскостопості, сколіозу, дихальні вправи, вправи на координацію рухів, око-рука-моторики, вправи на поліпшення дренажної функції легень.
14	Стимулююча гімнастика, фізкультхвилинка	Щоденно, перед уроками у добре провітреній класній кімнаті, під час уроку на 15 та 25 хвилини. Комплекси вправ зорової гімнастики та для зняття зорової втоми, покращення зорової функції, зняття м'язової напруги, профілактики постави, дихальна гімнастика тощо складається з 5-6 вправ, тривалість 3-4 хвилини.

15	Денний сон	Для учнів 1-2 класів, тривалість денного відпочинку складає 1 годину. Також денний сон рекомендується ослабленим дітям інших вікових категорій за медичними показниками.
16	Культурно-гігієнічні навички	Щоденно під наглядом вихователя, тривалість 10-30 хвилин.
17	Самостійна рухова активність	Щоденно під наглядом вихователя, на свіжому повітрі. Характер і тривалість залежить від індивідуальних даних та потреб дітей.
18	Рухливі ігри	Щоденно, на перервах, на свіжому повітрі, на уроках, у процесі позаурочної діяльності.
19	Заняття в гуртках, спортивних секціях	За бажанням батьків та дітей в гуртках «Скрипочки» (вокальний), «Каблучок», «Веселка» (хореографія), «Веселі старты» (загальний фізичний розвиток), «Баскетбол», «Юний турист», «Юний художник», «Бісероплетіння» з елементами арт-терпії.
20	Динамічні перерви	Тривалість 15-20 хвилин, з яких не менше 10 хвилин відводиться на рухливу діяльність. Ігри та вправи мають розвитковий характер.
21	Корекційні заняття з тифлопедагогом, психологом, соціальним педагогом	Проводяться у відповідності до планів спеціалістів та за потребою у спеціально обладнаному кабінеті психологічного розвантаження, кабінеті тифлопедагога
22	Розвиток зорового сприйняття	За медичними показниками та відповідними рекомендаціями лікаря-офтальмолога (консервативне, плеоптичне, плеопто-ортоптичне лікування; підбір оптичних засобів корекції, спеціальні заняття з розвитку зорового сприймання). Лікування відбувається в спеціально обладнаному кабінеті медичної служби.

9. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Реалізація змісту освіти в спеціальній школі та досягнення прогнозованого результату її роботи забезпечується програмно-методичним матеріалом, що відповідає Примірному переліку засобів навчання та обладнання навчального і загального призначення для навчальних кабінетів початкової школи, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13.02.2018 №137; Примірному переліку корекційних засобів навчання та реабілітаційного обладнання для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22.03.2018 №271; Переліку навчальної літератури, рекомендованого Міністерством освіти і науки України для використання в спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами (лист Міністерства освіти і науки України від 27.08.2018 №1/11-9110).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ		
НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ СЛІПИХ ТА ЗІ ЗНИЖЕНИМ ЗОРОМ		
Англійська мова	8-10 класи	Укладачі: Данілавичюте Е.А., канд. пед. наук, завідувач лабораторії логопедії Інституту спеціальної педагогіки НАПН України; Гудим І.М., канд. пед. наук, завідувач лабораторії тифлопедагогіки Інституту спеціальної педагогіки НАПН України, Київ, 2016
Інформатика	8-10 класи	Укладач: Легкий О.М., канд. пед. наук, старший науковий співробітник лабораторії тифлопедагогіки, Київ, 2016
Історія України	8-10 класи	Укладачі: Лимар В.А., учитель історії, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «учитель-методист» КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка»; Орлов А.В., учитель історії, кандидат педагогічних наук, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка», Київ, 2016
Алгебра	8-10 класи	Укладачі: Мацкевич О.Д, учитель математики, тифлопедагог, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «учитель-методист» КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка»; Кулікова В.В., учитель математики, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка», Київ, 2016
Біологія	8-10 класи	Укладачі: Мацкевич О.Д, учитель математики, тифлопедагог, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «учитель-методист» КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка»; Кулікова В.В., учитель математики, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка», Харків, 2016
Всесвітня історія	8-10 класи	Укладачі: Білоусов О.М., учитель історії, директор, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «учитель-методист», Заслужений працівник освіти України КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка»; Родяхіна Т.А., учитель історії та правознавства, тифлопедагог, заступник директора з навчально-методичної роботи, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «учитель-методист» КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка», Харків, 2016
Геометрія	8-10 класи	Укладачі: Мацкевич О.Д, учитель математики, тифлопедагог, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «учитель-методист» КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка»; Кулікова В.В., учитель математики, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка», Харків, 2016
Географія	8-10 класи	Укладач: Мезенцева О.В., учитель географії, спеціаліст першої кваліфікаційної категорії КЗ «ХСНВК ім. В. Г. Короленка», Харків, 2016
Зарубіжна література	8-10 класи	Укладач: канд. пед. наук Гудим І.М., Київ, 2016
Основи здоров'я	8-10 класи	Укладач: Кондратенко С.В., молодший науковий співробітник лабораторії тифлопедагогіки, Київ, 2016

Правознавство (практичний курс)	9 клас	Укладач: Орлов А.В., учитель історії, кандидат педагогічних наук, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка», Харків, 2016
Трудове навчання	9-10 класи	Укладачі: вчителі трудового навчання Котляров Л.М., Соцька І.В., канд. пед. наук, старший науковий співробітник Легкий О.М., Київ, 2016
Українська література	8-10 клас	Укладач: Костенко Т.М., канд. психол. наук, науковий співробітник лабораторії тифлопедагогіки, Київ, 2016
Українська мова	8-10 класи	Укладач: Немченко М.В., учитель української мови та літератури, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «учитель-методист» КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка», Харків, 2016
Фізика	8-10 класи	Укладач: Соколенко О.М., учитель фізики, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «старший учитель» КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка».
Хімія	8-10 класи	Укладач: Петренко Г.В., учитель хімії, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії КЗ «ХСНВК ім. В.Г. Короленка»
Алгебра	7 клас	Укладачі: Гудим І.М., канд. пед. наук, завідувач лабораторії тифлопедагогіки; Мацкевич О. Д., учитель математики, тифлопедагог, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «учитель-методист» КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка»; Кулікова В. В., учитель математики, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка»Київ, 2015
Біологія	7 клас	Укладачі: Батіщева Р. П., вчитель біології, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «учитель-методист» КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка»; Мельник І.В., вчитель біології, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «старший вчитель» Вигодського навчально-реабілітаційного Центру
Інтегрований курс (Всесвітня історія України) Всесвітня історія	6 клас 7 клас	Укладачі: Білоусов О.М., учитель історії, директор, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «учитель-методист», Заслужений працівник освіти України КЗ «ХСНВК ім. В.Г. Короленка»; Родяхіна Т.А., учитель історії та правознавства, тифлопедагог, заступник директора з навчально-методичної роботи, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «учитель-методист» КЗ «ХСНВК ім. В.Г. Короленка».
Географія	6-7 класи	Укладачі: Мезенцева О.В., учитель географії, спеціаліст першої кваліфікаційної категорії КЗ «ХСНВК ім. В. Г. Короленка»; Рак Ю.Р., вчитель географії, спеціаліст другої кваліфікаційної категорії, Вигодського навчально-реабілітаційного Центру
Геометрія	7 клас	Укладачі: Гудим І.М., канд. пед. наук, завідувач лабораторії тифлопедагогіки; Мацкевич О. Д., учитель математики, тифлопедагог, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «учитель-методист» КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка»; Кулікова В. В., учитель математики, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка»
Зарубіжна література	6-7 класи	Укладач: канд. пед. наук, завідувач лабораторії тифлопедагогіки Гудим І.М., Київ, 2016

Англійська мова	6-7 класи	Укладачі: Данілавичюте Е.А., канд. пед. наук, завідувач лабораторії логопедії Інституту спеціальної педагогіки НАПН України; Гудим І.М., канд. пед. наук, завідувач лабораторії тифлопедагогіки Інституту спеціальної педагогіки НАПН України
Інформатика	6-7 класи	Укладач: Легкий О.М., канд. пед. наук, старший науковий співробітник лабораторії тифлопедагогіки
Історія України	5,7 класи	Укладачі: Лимар В.А., учитель історії, тифлопедагог, заступник директора з виховної роботи, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «учитель-методист» КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка»; Орлов А.В., учитель історії та правознавства, кандидат педагогічних наук, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка».
Математика	6 клас	Укладач: Гудим І.М., канд. пед. наук, завідувач лабораторії тифлопедагогіки
Музичне мистецтво	6-7 клас	Укладачі: Тіщенко Н. Ф., директор Бориславської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату І-ІІІ ступенів, Іванців А. Я. – вчитель музичного мистецтва Бориславської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату І-ІІІ ступенів; Гудим І.М. - канд. пед. наук, завідувач лабораторії тифлопедагогіки
Образотворче мистецтво	6-7 класи	Укладач: Костенко Т.М., канд. психол. наук, науковий співробітник лабораторії тифлопедагогіки
Основи здоров'я	6-7 класи	Укладач: Кондратенко С.В., молодший науковий співробітник лабораторії тифлопедагогіки
Українська література	6-7 класи	Укладач: Кондратенко С.В., молодший науковий співробітник лабораторії тифлопедагогіки
Українська мова	6-7 класи	Укладачі: Гудим І.М., канд. пед. наук, завідувач лабораторії тифлопедагогіки Інституту спеціальної педагогіки НАПН України; Немченко М.В., учитель української мови та літератури, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «учитель-методист» КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка»;
Фізика	7 клас	Укладач: Соколенко О.М., учитель фізики, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «старший учитель» КЗ «ХСНВК ім.В.Г.Короленка».
Фізична культура	6-7 класи	Укладачі: Шеремет Б.Г. к.п.н., професор, директор Інституту фізичної культури та реабілітації Південноукраїнського державного педагогічного інституту ім. К.Д. Ушинського; Начинова О.В. к.п.н., доцент кафедри дефектології та фізичної реабілітації ПНПУ імені К.Д.Ушинського Міхєєва Н.І. – вчитель фізичної культури школи-інтернату № 87 м. Одеси
Хімія	7 клас	Укладач: Петренко Г.В., учитель хімії, спеціаліст першої кваліфікаційної категорії КЗ «ХСНВК ім. В.Г. Короленка»
Інформатика	5 клас	Укладач: канд. пед. наук, старший науковий співробітник лабораторії тифлопедагогіки Легкий О.М.
Математика	5 клас	Укладач: канд. пед. наук, старший науковий співробітник лабораторії тифлопедагогіки Гудим І.М.
Музичне мистецтво	5 клас	Укладач: науковий співробітник лабораторії проблем інклюзивної освіти Квітка Н.О.
Образотворче мистецтво	5 клас	Укладач: канд. психол. наук, науковий співробітник лабораторії тифлопедагогіки Костенко Т.М.

Основи здоров'я	5 клас	Укладач: молодший науковий співробітник лабораторії тифлопедагогіки Кондратенко С.В.
Природознавство	5 клас	Укладач: к.пед.н., старший науковий співробітник лабораторії тифлопедагогіки Покутнєва С.О.
Зарубіжна література	5 клас	Укладач: канд. пед. наук, старший науковий співробітник лабораторії тифлопедагогіки Гудим І.М.
Трудове навчання	5 клас	Укладач: канд. пед. наук, старший науковий співробітник Легкий О.М.
Українська література	5 клас	Укладач: к.пед.н., провідний науковий співробітник лабораторії тифлопедагогіки Вавіна Л.С.
Українська мова	5 клас	Укладач: к.пед.н., провідний науковий співробітник лабораторії тифлопедагогіки Вавіна Л.С.
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К.Д. УШИНСЬКОГО» ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ		
ПРОГРАМА для загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором з предмету:		
Фізична культура	8-10 класи	Шеремет Б.Г. (головуючий) – к.п.н., професор, декан факультету фізичної реабілітації ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»; Начинова О.В. – к.п.н., доцент кафедри дефектології та фізичної реабілітації ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»; Дашковська А.В. – директор КЗ «Одеська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 87 I-II ступенів»; Одеса, 2016

В спеціальній школі використовується навчальна література, відповідно до Переліку навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами (<http://bit.ly/21nbGsO>).

клас	Назва і автор підручника	Рік видання	Видавництво
1	Большакова І.О., Пристінська М.С. Українська мова. Буквар.	2018	Ранок
	Герберт Пухта, Гюнтер Гернгрос, Пітер Льюїс Джонсон. Англійська мова.	2018	Лінгвіст
	Гісь О.М., Філяк І.В. Математика	2018	Ранок
	Большакова І.О., Пристінська М.С. Я досліджую світ.	2018	Ранок
	Лемешева Н.А. Мистецтво	2018	Абетка
2	Чумарна М.І. Українська мова та читання.	2019	Ранок
	Лемешева Н. А. Мистецтво.	2019	Абетка
	Герберт Пухта, Гюнтер Генгрос, Пітер Льюїс – Джонс. Англійська мова.	2019	
	Гісь О.М. Філяк І.В. Математика.	2019	
	Гнатюк О.В., Антонова О.П., Бровченко А.В. Я досліджую світ.	2019	

3	Алла Несвіт. Англійська мова (ДДЗЗ)	2016	Генеза
	Ремажевська В.М., Торкаєнко І.І. Трудове навчання.(ДДЗЗ)	2016	Либідь
	Бех І.Д.,Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Страшко С.В. Основи здоров'я (ДДЗЗ)	2016	Алатон
	Богданович М.В., Лищенко Г.П. Математика.(ДДЗЗ)	2014	Генеза
	Ірина Грущинська. Природознавство (ДДЗЗ)	2014	Освіта
	Вашуленко М.С. Дубовик С.Г. Українська мова(ДДЗЗ)	2014	Освіта
	Ремажевська В.М.,І.І. Терлецька – Павлів І.І. Торкаєнко. Читанка (ДДЗЗ)	2014	Либідь
4	Бех І.Д., Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Страшко С.В. Основи здоров'я (ДДЗЗ)	2017	Алатон
	Богданович М.В., Лищенко Г.П. Математика (ДДЗЗ)	2016	Генеза
	Гільберг Т.Г., Сак Т.В. Природознавство	2015	Генеза
	Вашуленко М. С., Дубовик С.Г., Мельничайко О.І., Українська мова (ДДЗЗ)	2016	Освіта
	Бібік Н.М. Я у світі (ДДЗЗ)	2016	Основа
	Алла Несвіт. Англійська мова.	2015	Генеза
	Савченко О.Я. Літературне читання.	2015	Освіта
	Корнієнко. Інформатика.	2015	Ранок
	Резніченко М.І., Трач С.К. Образотворче мистецтво.	2015	Навчальна книга - Богдан
	Ремажевська В.М., Запотоцька А.Б. Трудове навчання (ДДЗЗ)	2017	Либідь
5	Власов В.С. Вступ до історії України	2018	Генеза
	Ривкінд Й. Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В. Інформатика	2019	Генеза
	Бех І.Д., Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Страшко С.В. Основи здоров'я (ДДЗЗ)	2014	Алатон
	Алла Несвіт. Англійська мова	2013	Генеза
	Авраменко О.М. Українська література(ДДЗЗ)	2014	Грамота
	Ніколенко. Світова література (ДДЗЗ)	2014	Грамота
	Ярошенко О.Г., Бойко В.М. Природознавство(ДДЗЗ)	2014	Світоч
	Тарасенкова Н.А., Богатирьова І.М., Бочко О.П., Коломієць О.М. Математика(ДДЗЗ)	2014	Освіта
	Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська література(ДДЗЗ)	2014	Генеза
6	Тарасенкова Н.А., Богатирьова І.М., Коломієць О.М., Сердюк З.О. Математика (ДДЗЗ)	2017	Освіта
	Алла Несвіт. Англійська мова	2014	Генеза
	Ніколенко О.М., Конєва Т.М., Орлова О.В., Зуєнко М.О., Кобзар О.І. Зарубіжна література(ДДЗЗ)	2015	Грамота
	Авраменко О.М. Українська література(ДДЗЗ)	2015	Грамота
	Остапченко Л.І., Балан П.Г., Матяш Н.Ю., Мусієнко М.М., Славний П.С., Серебряков В.В., Поліщук В.П. Біологія	2014	Генеза

	Бойко В.М., Міхелі С.В. Географія (ДДЗЗ)	2017	Сиція
	Бандровський О.Г., Власов В.С. Всесвітня історія. Історія України	2014	Гене́за
	Єрмоленко., Сичова В.Т., Жук М.Г. Українська мова	2014	Грамота
	Бойченко Т.Є., Васи́лашко І.П., Васи́ленко С.В., Гурська О.К., Гущина Н.І., Коваль Н.С. Основи здоров'я	2014	Гене́за
	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.	2019	Гене́за
7	Алла Несвіт. Англійська мова.	2015	Гене́за
	Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України	2015	Ранок
	Гісем О.В., Мартинюк О.О. Всесвітня історія	2015	Ранок
	Барахт'яр В.Г., Довгий С.о., Божинова Ф.Я., Горобець Ю.І., Ненашев І.Ю., Кірюхіна О.О. Фізика	2015	Ранок
	Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С. Геометрія	2016	Гімназія
	Авраменко О.М. Українська література	2015	Грамота
	Глазова О.П. Українська мова	2016	Освіта
	Пестушко В.Ю., Уварова Г.Ш. Географія	2015	Гене́за
	Попель П.П., Крикля Л.С. Хімія	2016	Академія
	Остапченко Л.І., Балан П.Г., Серебряков В.В., Матяш Н.Ю., Горобчишин В.А. Біологія	2015	Гене́за
	Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С. Алгебра	2016	Гімназія
8	Гісем О.В., Мартинюк О.О. Всесвітня історія	2016	Ранок
	Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України	2016	Ранок
	Волощук Є.В. Зарубіжна література	2016	Гене́за
	Бойченко Т.Є., Васи́лашко І.П., Гурська О.К., Коваль Н.С. Основи здоров'я	2016	Гене́за
	Попель П.П., Крикля Л.С. Хімія	2016	Академія
	Алла Несвіт. Англійська мова	2016	Гене́за
	Матяш Н.Ю., Остапченко Л.І., Пасічніченко О.М., Балан П.Г. Біологія	2016	Гене́за
	Пестушко В.Ю. Географія	2016	Гене́за
	Ривкінд Й. Я. Інформатика	2016	Гене́за
	Глазова О.П. Українська мова	2016	Фоліо
	Мерзляк А.Г. Геометрія	2016	Гімназія
	Барахт'яр В.Г. Фізика	2016	Ранок
	Олександр Авраменко. Українська література	2016	Грамота
	Мерзляк А.Г. Алгебра	2016	Гімназія
	Масол. Мистецтво	2016	Фоліо
9	Барахт'яр В.Г. Фізика	2017	Ранок
	Волощук. Зарубіжна література	2017	Гене́за
	Пестушко. Географія	2017	Гене́за
	Глазова О.П. Українська мова	2017	Ранок
	Алла Несвіт. Англійська мова	2017	Ранок
	Філіпенко. Основи правознавства	2017	Гене́за
	Гісем О.В. Всесвітня історія	2017	Ранок
	Гісем. Історія України	2017	Ранок
	Ривкінд Й.Я. Інформатика	2017	Гене́за

	Попель П.П. Хімія	2017	Академія
	Шаламов Р.В., Носов Г. А., Литовченко О.А., Каліберда М.С. Біологія	2017	ТО Соняшник
	Мерзляк А.Г. Алгебра	2017	Гімназія
	Мерзляк. Геометрія	2017	Гімназія
	Бойченко Т. є. Основи здоров'я	2017	Генеза
	Масол. Мистецтво	2017	Освіта
10	Карпюк О.Д. Англійська мова	2018	Астон
	Філіпенко Т.М. Правознавство	2018	Генеза
	Гудима А.А. Захист Вітчизни	2018	Астон
	Засккіна Т.М. Фізика і астрономія	2018	Оріон
	Ніколенко О.М. Зарубіжна література	2018	Грамота
	Власов В.С. Історія України	2018	Літера ЛТД
	Авраменко О. Українська література	2018	Грамота
	Ладиченко Т.В. Всесвітня історія	2018	Генеза
	Барахт'яр В.Г. Фізика	2018	Ранок
	Глазова О.П. Українська мова	2018	Ранок
	Вербицька П.В. Громадянська освіта	2018	Літера ЛТД
	Задорожний К.М. Біологія і екологія	2018	Ранок
	Бойко В.М., Брайчевський Ю.С., Яценко Б.П. Географія	2018	Перун
	Мерзляк А.Г. Математика : алгебра і початки аналізу та геометрія. Рівень стандарту	2018	Гімназія
	Величко Л.П. Хімія	2018	Школяр